

ДЭДАЛАРЫЗАЦЫЮ ПАСКОРЫЦЬ ЗАПУСК НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ЛІЧБАВЫХ ВАЛЮТ

Мяркуючы па ўсім, шматпалярнасць сёння ў сусветным трэндзе ва ўсім. Не толькі ў геапалітыцы, але і, напрыклад, у фінансах. Вікрам Рай, старшы эканаміст аднаго з найбуйнейшых фінансавых холдынгаў Канады — Toronto Dominion Bank (TD), з'яўляецца адным з галоўных прыхільнікаў тэорыі, што на змену доларавай глабальнай фінансавай сістэме прыйдзе шматпалярная сістэма, якая складаецца з еўра, юаня, лічбавых валют, што выпускаюцца цэнтрабанкамі, і, магчыма, нечага яшчэ. Працэс знаходзіцца ў пачатковай стадыі, аднак цэнтрабанкі могуць паскорыць дэдаларызацыю пры дапамозе сваіх лічбавых валют (CBDC).

«У рэгіянальных валют вялікі патэнцыял на працягу аднаго-двух дзесяцігоддзяў прывесці да стварэння шматпалярнай фінансавай сістэмы, — адзначаеца ў аналітычнай запісцы Вікrama Рая, — у якой ролю долара падзяляць еўра, юань, лічбавыя валюты цэнтрабанкаў, якія неўзабаве з'явяцца, і, магчыма, іншыя валюты, якія могуць узнікнуць у недалёкай будучыні».

Цяперашняе лідарства долара яшчэ больш узмацняе незадаволенасць яго саціллем у глабальнай фінансавай сістэме. Прычым Вікрам Рай пагаджаецца са шматлікімі эканамістамі ў тым, што магутны рост незадаволенасці дамінаваннем «зьялёнага» надалі ў пачатку мінулага года арышт і замарожванне расійскіх валютных рэзерваў, якія знаходзяцца ў амерыканскіх банках. Цэнтрабанкі дзясяткаў краін на ўсіх кантынентах пачалі ў рэкордных колькасцях закупляць золата, каб знізіць доларавыя актывы, разумеючы, што Вашынгтон сапраўды гэтак жа аднойчы можа паступіць і з іх валютнымі рэзервамі, як з расійскімі.

Санкцыі і дэдаларызацыя — два галоўныя довады на карысць павелічэння долі золата ў золатавалютных рэзервах. Аб гэтым сведчаць вынікі традыцыйнага штогадовага апытання Сусветнага залатога савета (WGC) цэнтральных банкаў планеты. Першы довад назваў галоўным чвэрць цэнтрабанкаў краін, якія развіваюцца, а другі — 11 працэнтаў. Летась 20 працэнтаў усіх галоўных фінансавых устаноў лічылі, што дэдаларызацыя адыграе нязначную або істотна рэlevantную ролю. Сёлета гэты паказчык

узрос амаль удвая — да 38 працэнтаў. Прычым 4 працэнты з іх упершыню заявілі, што лічаць яе нават высокарэlevantнай.

71 працэнт рэспандэнтаў адказаў, што запасы золата ў іх у наступныя 12 месяцаў узрасуць. Летась такіх было 61 працэнт, а ў 2021-м — толькі 52 працэнты. Цэнтрабанкі з'яўляюцца галоўнымі гульцамі на залатым рынку, але яны купляюць золата не для спекуляцый. Каштоўны метал ім патрэбен як сродак абароны ад інфляцыі і сродак зберажэння.

Паводле даных WGC, летась цэнтрабанкі купілі ўвогуле 1136 тон золата. 2022-і стаў не толькі 13-м годам запар чыстай куплі золата, але і годам максімальнага попыту з 1950-га. Самым буйным пакупніком золата стаў галоўны банк Турцыі, які папоўніў летась рэзервы 148 тонамі.

Змены на фінансавым ландшафце планеты прымусілі Пекін рэзка нарасіць намаганні па прасоўванні юаня на міжнародных пляцоўках і падпісаць пагадненні аб гандлі ў нацыянальных валютах з такімі краінамі, як Расія, Індыя і Бразілія. Асабліва прыкметныя намаганні Кітая пахіснуць гегемонію долара на сыравінных рынках пры дапамозе пераходу на разлікі ў юанях у гандлі наф-

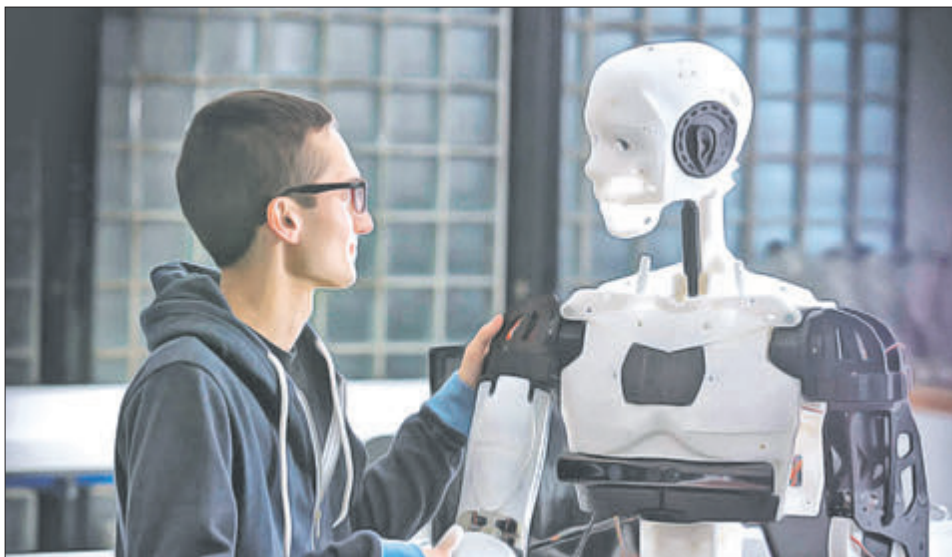

тай. «Нафтадолар сутыкнуўся з сур'ёзным выклікам, як эканамічным, так і псіхалагічным», — цытуе Рая Business Insider.

На думку эксперта, адным з галоўных каталізатараў дэдаларызацыі могуць стаць лічбавыя валюты, якія ў недалёкай будучыні плануецца выпускаць цэнтрабанкі шэрага краін. У выпадку іх прызнання яны таксама могуць замяняць долар у якасці плацежнага сродку.

Яшчэ адну пагрозу панаванню долара Вікрам Рай бачыць у шокавых узрушэннях тыпу дэфолту па дзярждоўгу ЗША. Яго ў чарговы раз удалося пазбегнуць на мінулым тыдні, але калі-небудзь рэспубліканцы не здолеюць дамовіцца з дэмакратамі і ЗША давядзеца аб'явіць дэфолт, што пры пэўных умовах можа прывесці да заканчэння эпохі долара. У любым выпадку нават пагроза такой сітуацыі кожны раз падточвае давер да амерыканскай валюты за мяжой і яшчэ больш яе аслабляе.

IBM ПЛАНУЕ ЗАМЯНІЦЬ ШТУЧНЫМ ІНТЭЛЕКТАМ 8000 СУПРАЦОЎНІКАЎ

Кіраўнік IBM Арвінд Крышна абвясціў аб спыненні найму новых работнікаў, а пасля паведаміў аб планах па замене амаль 8 тысяч чалавек штучным інтэлектам (AI). Гаворка ідзе, растлумачыў ён, аб супрацоўніках, якія выконваюць дапаможныя функцыі і ў першую чаргу ў сектары HR.

Замена чалавечага інтэлекту штучным у IBM, паведамляе сайт фінансавых навін Benzinga, будзе праходзіць паступова, на працягу некалькіх гадоў. Патэнцыяльна ж машыны могуць замяніць на працягу пяці гадоў да 30 працэнтаў работнікаў, не звязаных з кліентамі. Гэта значыць, што работы і алгарытмы створаць моцную канкурэнцыю супрацоўнікам фінансавых аддзелаў, бухгалтэрыі, HR і шэрагу іншых аддзелаў. Рашэнне IBM сведчыць аб росце ўплыву аўтаматызацыі і штучнага інтэлекту ў цэлым шэрагу галін у IT-сектары і аб патэнцыяльным уздзеянні, якое ён можа аказаць на працоўную сілу і рынак працы.

Кампанія не першы раз трапляе ў загалойкі навін дзякуючы звальненням супрацоўнікаў. Узімку бягучага года яна паведаміла аб звальненні 3900 чалавек, тлумачыць дадзенае рашэнне жаданнем скараціць выдаткі і аўтаматыза-

цыяй галіны. Тым не менш IBM — не адзіная кампанія, якая ў апошні час скараціла колькасць штату. Масавыя звальненні адбыліся таксама ў іншых найбуйнейшых тэхналагічных кампаніях ЗША. Відавочна, што AI не толькі развіваецца з нябачанай хуткасцю, але і гэтак жа хутка змяняе ландшафт на рынку працы. Спраўджаюцца прагнозы спецыялістаў, якія не адно дзесяцігоддзе папярэджвалі, што штучны інтэлект валодае патэнцыялам замяняць людзей. Вядома, гэтыя змрочныя прагнозы не засталіся не заўважанымі палітыкамі. Напрыклад, у снежні мінулага года Белы дом папярэдзіў аб непазбежнасці замены асобных катэгорый работнікаў AI.

Арвінд Крышна вельмі станоуча адклікаецца аб патэнцыяле штучнага інтэлекту, які дазволіць сэканоміць тысячы гадзін у фінансавым сектары, бухгалтэрыі і сектары HR. Чакаецца, што AI

да 2030 года павялічыць ВУП глабальнай эканомікі на значныя 16 трыльёнаў долараў.

Згодна з даследаваннем эканамістаў Goldman Sachs, цяперашні ўсплёск развіцця штучнага інтэлекту, візітоўкай якога на дадзены момант з'яўляецца чат-бот ChatGPT, можа закрануць (гэта значыць пазбавіць работы) да 300 мільёнаў чалавек. Гэта, між іншым, супараўнальна з колькасцю насельніцтва ЗША. У даследаванні таксама адзначаецца, што патэнцыяльна машыны могуць замяніць амаль кожнага пятага (18 працэнтаў) работніка на планеце. Прычым цяжэй за ўсіх давядзеца працуючаму насельніцтву найбольш развітых краін.

Паведамленне аб масавых звальненнях у IBM таксама сведчыць аб зменах у дзейнасці кампаній у лічбавую эпоху. Прычым, відаць па ўсім, гэта толькі пачатак. AI ціха, але хутка ўваходзіць у штодзённае жыццё чалавецтва. Старты накіталі AvaWatz ужо прыцягваюць каманды робатаў, якімі кіруюць пры дапамозе штучнага інтэлекту. Яны працуюць на фермах, чысцяць аэрадромы і выконваюць усё больш іншых аперацый.

ЭКАНОМІКА ГЕРМАНІІ СТАЛА ВЯЛІКАЙ ПРАБЛЕМАЙ ДЛЯ ІНВЕСТАРАЎ

У барацьбе з расійскімі энэрганосьбітамі Германія ператварылася з еўрапейскага лакаматыва ў еўрапейскі тормаз, канстатуе expert.ru.

Калі раней краіна цешыла сваімі эканамічнымі паказчыкамі, то цяпер выклікае хутчэй засмучэнне. Кампанія Sentix, якая спецыялізуецца на эканамічным аналізе, падрыхтавала агляд настрояў амаль 1200 інвестараў еўразоны, што складаецца з 20 еўрапейскіх краін з адзінай валютай — еўра. Настроі ў зоне адзінай валюты пануюць з-за Германіі невясёлыя. Дзеля справядлівасці, адзначае Reuters, варта сказаць, што яны пачалі пагаршацца яшчэ вясной, але зніжэнне не толькі не спыняецца, але і ўзмацняецца. У чэрвені настроі інвестараў чакаюцца на ўзроўні мінус 17 пунктаў, хоць у маі было мінус 13,1 пункта. Аналітыкі чакалі зніжэння, але больш умеранага — да

мінус 15,1. Асабліва рэзка абваліўся індэкс бягучай сітуацыі — з мінус 7 да адразу мінус 15,8. Аўтары агляду задаюцца пытаннем: ці не пачалася ўжо ў еўразоне рэцэсія?

«Аналіз даных найбуйнейшай эканомікі ў аглядзе Sentix адназначна паказвае, што большасць праблем у еўразоне звязаная са слабасцю нямецкай эканомікі, — пішуць аўтары агляду. — Самым вялікім «праблемным дзіцем» у еўразоне застаецца Германія». Нямецкая эканоміка

спаўзла ў рэцэсію ў пачатку 2023 года пасля таго, як выдаткі хатніх гаспадарак, яе ключавая крыніца росту, не выстаялі перад націскам вельмі высокай інфляцыі.

Колькасць новых заказаў апошнім часам змяншаецца, вымусжаючы кампаніі не пашыраць вытворчасць, а абмяжоўваць дзейнасць. «Як бы моцна ні стараўся міністр эканомікі ФРГ, — гаворыцца ў аглядзе Sentix, — з-пад яго п'яра не выходзіць станоучая летняя казка».

У ААН ПАПЯРЭДЗІЛІ АБ ПАГРОЗЕ ГОЛАДУ Ў 18 ГАРАЧЫХ ПУНКТАХ

Востры недахоп харчавання ў найбліжэйшыя месяцы можа ўзмацніцца ў 18 гарачых пунктах па ўсім свеце, у тым ліку Судане, дзе баявыя дзеянні падвргаюць людзей рызыцы галоднай смерці. Пра гэта гаворыцца ў новым дакладзе Харчовай і сельскагаспадарчай арганізацыі ААН (FAO) і Сусветнай харчовай праграмы (WFP), паведамляецца на сайце Цэнтра навін ААН.

Паводле даклада, пагроза голаду немінуе ў Судане, Буркіна-Фасо, Гаіці і Малі, а таксама ў Афганістане, Нігерыі, Самалі, Паўднёвым Судане і Емене. «Мала таго што ўсё большая колькасць людзей па ўсім свеце голадае, але і ступень голаду, з якім яны сутыкаюцца, горшая, чым калі-небудзь», — заявіў выканаўчы дырэктар WFP Сіндзі Макейн.

Адзначаецца, што канфлікт у Судане ўжо стаў прычынай масавай міграцыі і вострага недадання. Чакаецца, што больш за мільён грамадзян пакіне гэтую краіну і яшчэ 2,5 мільёна чалавек сутыкнуцца з вострым голадам у найбліжэйшыя месяцы. Аўтары даклада папярэджваюць, што эскалацыя канфлікту ў Судане павышае рызыку негатывных наступстваў у суседніх краінах, а пашырэнне крызісу пагражае ростам колькасці бежанцаў, перабоямі ў гандлі і дастаўцы гуманітарнай дапамогі.

У дакладзе адзначаецца, што негатывныя тэндэнцыі, выкліканыя наступствамі пандэміі COVID-19 і канфліктаў ва Украіне, назіраюцца амаль ва ўсіх гарачых пунктах з-за эканамічных узрушэнняў і іншых стрэсавых фактараў. Да праблемных пунктаў з вельмі высокай ступенню пагрозы голаду аўтары даклада аднеслі Цэнтральнаафрыканскую Рэспубліку, Дэмакратычную Рэспубліку Конга, Эфіёпію, Кенію, Пакістан, Сірыю і М'янму. У згаданых краінах з вострай праблемай недахопу харчавання сутыкаецца ўсё больш людзей. Пры гэтым сітуацыю пагаршаюць кліматычныя ўмовы, якія ўскладняюцца. Да ліку краін, дзе патэнцыяльна можа ўзнікнуць пагроза голаду, былі аднесены Ліван, Малаві, Сальвадор, Гватэмала, Гандурас і Нікарагуа.

Падрыхтаваў Захар БУРАК.